

मंथन

अखिल भारतीय तत्त्वज्ञान परिषद
२०१८

Co-ordinator
IQAC

Shri Guru Buddhiswami Mahavidyalaya
Purna (Jn) Dist. Parbhani - 431511 (M.S.)

PRINCIPAL
Shri Guru Buddhiswami Mahavidyalaya
Purna (Jn.) Dist. Parbhani

मुल्यशिक्षण आणि सर्वांगीण विकास

—डॉ.आंबटकर वृषाली ओँकार

मानवी जीवनाला तत्त्वज्ञानापासुन वेगळ करणे, अशक्य आहे. मानवी जीवन आणि तत्त्वज्ञान यांचा ज्या प्रमाणे, अतुट संबंध आहे. मुल्य मानवी जीवनाशी निगडीत असणारी सर्वोत महत्त्वाची संकल्पना आहे. मुल्य कोणते आणि कसे असावे या संदर्भात तत्त्वज्ञानात विचारमंथन केले जाते आणि शिक्षणाच्या सहायाने त्याला कृती प्रधान बनविण्याचा आठोकाट प्रयत्न केला जातो.

मानवी जीवन, समाज आणि राष्ट्रविकास यांच्या सर्वांच्या संदर्भात 'मुल्य' संकल्पना अनन्य साधारण महत्त्वाची आहे. याचा सारारार विचार करून इतर घटकाप्रमाणे मुल्य शिक्षणाला शिक्षण संकल्पनेत महत्त्वावे स्थान असावे या अनुशंगाने प्रयत्न करणे गहत्त्वाते ठरते. मुल्यशिक्षणाशिवाय शिक्षण संकल्पनाच अपूर्ण आहे. सर्वांगीण विकासात प्रामुख्याने मुल्य संरक्काराचाच समावेश असतो. म्हणून मानवी मुल्य जोपासने हे मानवी जीवनावे उद्दीप्त असले पाहीजे या अनुशंगाने डॉ. राधाकृष्णन महणतात, आपण एक संस्कृतीय मुल्य व श्रेष्ठत्व हे भौतिक समृद्धी वा शासकीय यंत्रणेवर अवलंबुन नसुन माणसांच्या चारीत्र्यावर आहे. म्हणजे मानवी चारीत्र्य हे रार्व विकासाचे मुळ आहे.

गृहीतके :

- 1) 'मुल्य' शिवाय शिक्षण अपूर्ण आहे.
- 2) शिक्षणाशिवाय सर्वांगीण विकास साधता येत नाही.
- 3) चारीत्र्य निर्मीती हि मुल्य संवर्धन आणि जोपासनेतुन होते.
- 4) नैतीक मुल्य संवर्धन करणे हि वर्तमान काळाची गरज आहे.

मंथन/६४

मंथन/६५

PRINCIPAL
Shri Guru Buddhiswami Mahavidyalaya
Purna (Jn.) Dist. Parbhani

Co-ordinator
IQAC

Shri Guru Buddhiswami Mahavidyalaya
Purna (Jn.) Dist. Parbhani - 431511 (M.S.)

अनुक्रमणिका

01.The ancient Indian values: Their applicability in 21st century -Dr.Vijay Srinath Kanchi	...07
02.Significance of Philosophy in the Global Scenario -Dr.Shamila Virkar	...14
03.Unlearning the 'I' to prevent Conflicts and Chaos. -Dhanshree Patrikar.	...17
04.Environmental ethics -Yerule Shital Rudramani	...22
05.विकासवाद एवं परमाणुवाद तथा आधुनिक विज्ञान - डॉ.सुनील वसंतराव सालुंके	...26
06.भूष्णहत्या: एक दार्शनिक विमर्श -प्रा. वैशाली गायकराव दिवे	...31
07.तत्त्वज्ञ कोण आहे ? - डॉ.सुरेन्द्र गायधने	...36
08.तत्त्वज्ञान समकालीन मुलगृह्य तथ्यांमध्ये वसते का? : प्रो. जीन सर्ल - डॉ.हरीश नवले	...40
09.वर्तमान जागतिक परिदृश्यात तत्त्वज्ञानाची सार्थकता - डॉ.विजय शेळगे	...45
10.ईश्वर : धर्माचा की तत्त्वज्ञानाचा ? -उमेश उर्फे	...49
11.वर्तमान जागतिक परिदृश्यात धार्मिक तत्त्वज्ञानाची उपयुक्तता - डॉ.नरवाहे वालाजी	...53
12.वर्तमान जागतिक परिदृश्यात राजकीय नीतिशासनाची सार्थकता - डॉ. मुकीन शेख	...56
13.भ्रष्टाचार निर्मुलनात नीतिक तत्त्वज्ञानाची उपयुक्तता - डॉ. प्रभाकर रामलिंग किर्तनकार	...60
14.जागतिक दहशतवाद निर्मुलनात तत्त्वज्ञानाची उपयुक्तता - डॉ.अनिल लक्ष्मणराव शिंदे	...62
15.गुल्याणिक्षण आणि रावीगीण विकारा - डॉ.आंबटकर वृपाली अँकार	...65
16.तत्त्वज्ञानाचा इतर क्षेत्राशी संवंध - प्रा. लक्ष्मे धनराज तुकाराम	...70

Kishan
Co-ordinator
ICAC

Shri Guru Buddhiswami Mahavidyalaya
Purna (Jn) Dist. Parbhani - 431511 (M.S.)

[Signature]
PRINCIPAL
Guru Buddhiswami Mahavidyalaya
Purna (Jn.) Dist. Parbhani